

**Veselības un darbspēju
ekspertīzes ārstu
valsts komisija**

PUBLISKAIS GADA PĀRSKATS 2020

SATURS

SATURS	2
SAĪSINĀJUMU SARAKSTS	3
PRIEKŠVārds.....	4
KOMISIJAS DARBĪBAS VIRZIENS, PRIORITĀTES UN VĒRTĪBAS	6
KOMISIJAS JURIDISKAIS STATUSS, STRUKTŪRA.....	7
FINANŠU RESURSI UN KOMISIJAS DARBĪBAS REZULTĀTI	8
PERSONĀLS.....	22
KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	23
2021.GADA PLĀNOTIE PASĀKUMI	24
1.pielikums.....	25
2.pielikums.....	26
3.pielikums.....	26
4.pielikums.....	27

SAĪSINĀJUMU SARAKSTS

ERAF – Eiropas Reģionālās attīstības fonds

ESF – Eiropas Sociālais fonds

IIS – Invaliditātes informatīvā sistēma

IKT – Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas

Komisija – Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija

VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VPVKAC – Valsts un pašvaldību vienotais klientu apkalpošanas centrs

VSAA – Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras

PRIEKŠVārds

Labdien, cienījamais Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas publiskā pārskata lasītāj!

Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijai (turpmāk – Komisija) 2020.gads ir bijis jaunu izaicinājumu un pārbaudījumu laiks, kas iezīmējās ar iepriekš nepieredzētu situāciju valstī un visā pasaulē – COVID 19 pandēmiju. Šis laiks mums visiem lika pārdomāt savas vērtības, izvirzīt jaunus mērķus un tiekties pēc jauniem sasniedzamiem rezultātiem, kā arī šī jaunā situācija no iestādes prasīja maksimālu koncentrēšanos uz krīzes situācijas risināšanu un precīzu, izvērtu lēmumu pieņemšanu.

Komisija 2020.gadā svinēja pastāvēšanas 70.gadadienu, ne ar svinībām, bet atskatoties kā šo gadu laikā ir pilnveidojusies un attīstījusies iestāde, kā ir mainījusies izpratne par to, ko nozīmē invaliditāte un kādi darbi veicami turpmāk, lai turpinātu savu tālāko nepārtrauktās attīstības un pilnveidošanās ceļu.

Lepojamies, ka šajā sarežģītajā laikā mācējām pielāgoties un radām iespēju personām ar invaliditāti nodrošināt nepārtrauktu invaliditātes ekspertīzes procesu un saglabāt tiesības uz sociālo nodrošinājumu.

Kvalitatīva un pamatota invaliditātes ekspertīzes akta veikšanai būtisks faktors ir kvalitatīvi ģimenes ārstu nosūtījumi invaliditātes ekspertīzei. 2020.gada pirmajā pusgadā notika tikšanās ar veselības nozares pārstāvjiem, lai diskutētu gan par ārstu nosūtījumu sagatavošanas kvalitāti, gan par dokumentu nosūtīšanu Komisijai elektroniskā veidā, tādējādi atvieglojot personu no finansiāla un administratīva sloga.

Spērām vienu soli tuvāk sabiedrībai, uzsākot komunikāciju sociālajā tīklā Facebook, kā arī pievienojoties Valsts un pašvaldību iestāžu tīmekļvietņu vienotajai platformai, nodrošinājām tīmekļa vietnes piekļūstamību visām sabiedrības grupām.

Mēs domājam un turpināsim domāt par visiem mūsu klientiem, lai Komisija un tās sniegtie pakalpojumi būtu sasniedzami ikvienam iedzīvotājam, kam tas nepieciešams. Nākamajā pārskata periodā vairāk uzmanības veltīsim klientu apmierinātības aptaujas veikšanai un viedokļa izziņai par Komisijas darbinieku profesionalitāti, atsaucību, viedokļa paušanu un jautājumu skaidrošanu.

Turpināsim darbu pie informācijas sistēmas "Invaliditātes informatīvā sistēma" (turpmāk – IIS) pilnveidošanas ERAF projekta Nr.2.2.1.1/19/I/004 "Invaliditātes ekspertīzes pakalpojuma kvalitātes uzlabošana" ietvaros. Mēs strādāsim pie IIS funkcionalitātes uzlabošanas, lai nodrošinātu iesnieguma izskatīšanas procesa izsekojamību no iesnieguma saņemšanas līdz lēmuma pieņemšanai, nosakot katrā procesa posmā iesaistītās un atbildīgās personas, nodrošinot invaliditātes ekspertīzei nepieciešamo dokumentu elektronisku apriti, kontroli un sekošanu termiņiem, kā arī

iespēju nepieciešamības gadījumā ātri mainīt atbildīgo un reaģēt uz papildu informācijas pieprasījumiem.

Iestādes darbības nodrošināšanai un funkcijas īstenošanai svarīga ir atbilstoša organizatoriskā vide ar profesionāliem, kompetentiem, motivētiem un uz attīstību orientētiem darbiniekiem, jo darbinieku profesionālās zināšanas un kompetences, kā arī spēja pielāgoties nākotnes pārmaiņām un izaicinājumiem, tas ir pamats mūsu izaugsmei.

2021.gadā novēlu turpināt kopīgo darbu, sasniegt izvirzītos mērķus un tiekties pēc jauniem apvēršņiem!

Patiesā cieņā –

Daina Grabe,

Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas vadītāja

KOMISIJAS DARBĪBAS VIRZIENS, PRIORITĀTES UN VĒRTĪBAS

Komisijas darbības virziens – prognozējamās invaliditātes un invaliditātes ekspertīze (turpmāk – invaliditātes ekspertīze).

Darbības virziena mērķis – profesionāla un objektīva funkcionēšanas ierobežojuma izvērtēšana un kvalitatīva, klientam saprotama administratīvā akta izdošana, ar kuru tiek noteikta invaliditāte un tiesības uz noteiktiem invaliditātes seku mazināšanas pasākumiem.

Komisijas prioritātes 2020.gadā:

- Kvalitatīvas un nepārtrauktas invaliditātes ekspertīzes nodrošināšana;
- Motivēti un kvalificēti darbinieki;
- Komisijas darbības procesu optimizācija un IIS programmatūras pilnveidošana;
- Uzlabot komunikāciju un nodrošināt aktuālās informācijas pieejamību sabiedrībai

Komisija savā darbībā ievēro un īsteno šāda vērtības:

- **Taisnīgums un godīgums** – mēs ievērojam personu vienlīdzību likuma priekšā, esam taisnīgi likumu piemērošanā un lēmumu pieņemšanā, korekti saskarsmē ar klientiem, kolēģiem un sadarbības partneriem
- **Profesionalitāte** – mēs nepārtraukti pilnveidojam savas profesionālās zināšanas un uzlabojam prasmes. Zināšanas amata pienākumu veikšanai ir augstā līmenī
- **Konfidencialitāte** – mēs ievērojam konfidencialitāti, neizpaužam un neizmantojam savās vai citu personu interesēs informāciju, kas iegūta, pildot amata pienākumus
- **Cieņa pret klientu** – mēs esam pieklājīgi un korekti attiecībā pret jebkuru personu, vienkāršojam un pilnveidojam pakalpojumu saņemšanas procedūras, nodrošinām informāciju par pakalpojumu saņemšanas iespējām
- **Tiesiskums** – mēs ievērojam normatīvo aktu prasības publisko pakalpojumu sniegšanā, nodrošinām ar pakalpojumu sniegšanu saistīto sūdzību un apstrīdēto lēmumu izskatīšanu, pakalpojuma atteikuma gadījumā vai negatīva lēmuma gadījumā pamatojam atteikumu, balstoties uz normatīvo aktu prasībām

KOMISIJAS JURIDISKAIS STATUSS, STRUKTŪRA

Komisija ir labklājības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras pamatfunkcija ir veikt prognozējamas invaliditātes un invaliditātes eksperfizi [Invaliditātes likuma 7.panta pirmajā un otrajā daļā](#) noteiktajām personām.

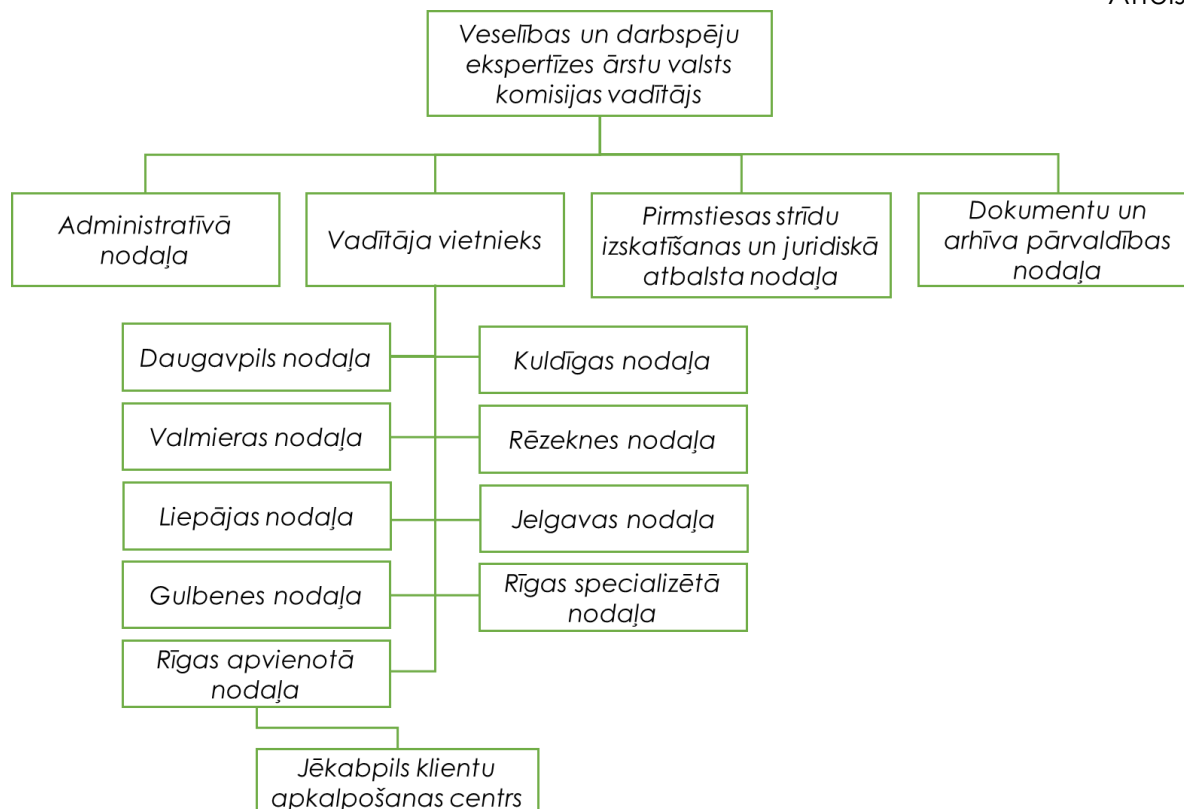
Komisijas juridisko statusu, funkcijas, uzdevumus, kompetenci, tiesības un tiesiskuma nodrošināšanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2011.gada 26.aprīļa noteikumi Nr.315 "[Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas nolikums](#)".

Komisijas struktūra, darba organizācija, Komisijas vadītāja, vadītāja vietnieka, ierēdņu un darbinieku (turpmāk visi kopā – nodarbinātie) kompetence, tiesības un pienākumi noteikti Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas reglamentā.

Lai nodrošinātu Komisijas sniegto pakalpojumu pieejamību visiem Latvijas iedzīvotājiem, klientu apkalpošana tiek organizēta astoņās reģionālajās nodaļās (Rīgas apvienotā nodaļa, Daugavpils nodaļa, Gulbenes nodaļa, Jelgavas nodaļa, Kuldīgas nodaļa, Liepājas nodaļa, Rēzeknes nodaļa un Valmieras nodaļa) un vienā klientu apkalpošanas centrā (Rīgas apvienotās nodaļas Jēkabpils klientu apkalpošanas centrs).

Komisijas struktūrshēma

Attēls Nr.1

FINANŠU RESURSI UN KOMISIJAS DARBĪBAS REZULTĀTI

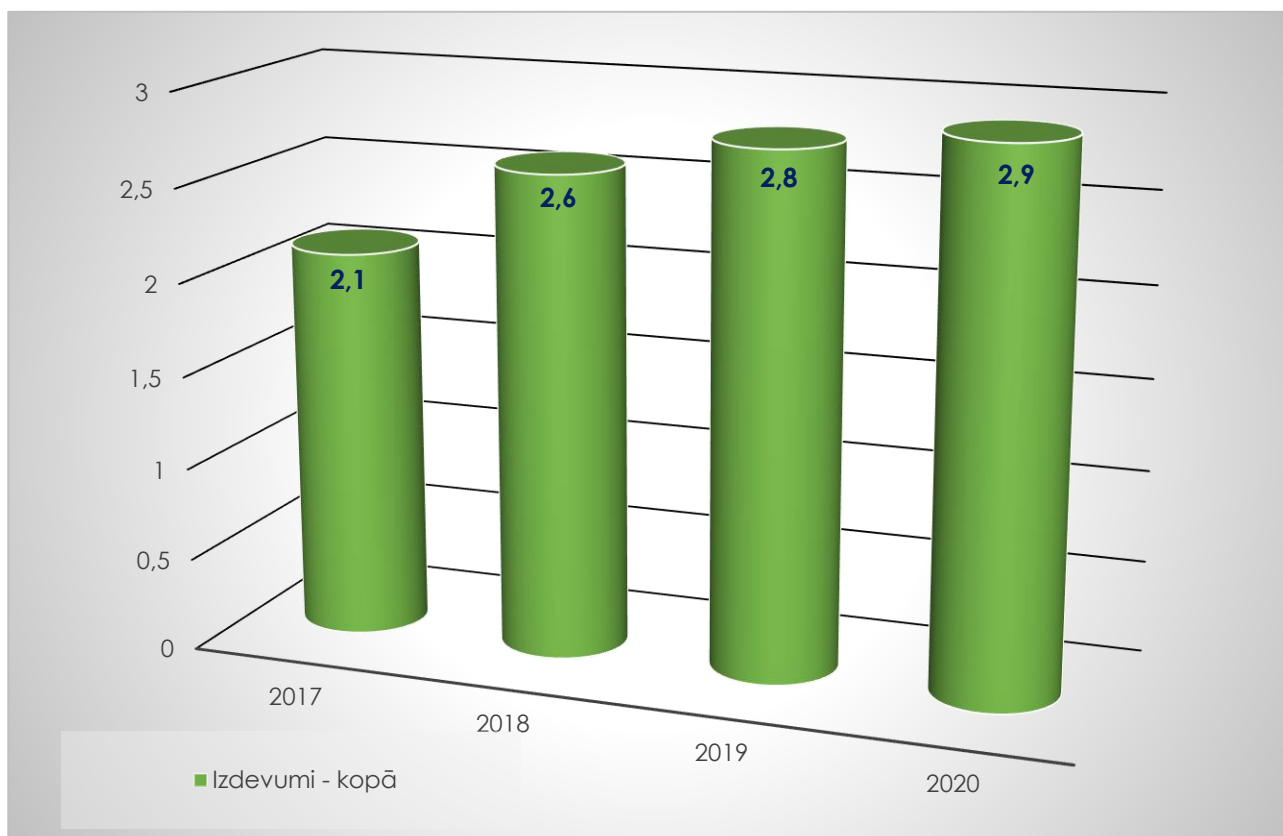
FINANŠU RESURSI

Komisijas darbības nodrošināšanai pārskata gadā tika izlietoti finanšu līdzekļi no šādām valsts budžeta apakšprogrammām/pasākumiem:

1.Programma Valsts budžeta apakšprogramma 05.62.00 "Invaliditātes ekspertīžu nodrošināšana" ar kopējo finansējumu 2020.gada izdevumiem **2 854 685** euro.

Izdevumu izmaiņas valsts budžeta apakšprogrammā 05.62.00 "Invaliditātes ekspertīžu nodrošināšana" 2017.-2020.gadā, milj. euro

Attēls Nr.2

Tabula Nr.1

N.p.k.	Finansiālie rādītāji	2019.gadā (faktiskā izpilde euro)	2020.gadā	
			Apstiprināts likumā (euro)	Faktiskā izpilde (euro)
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	2 773 477	2 757 188	2 869 849
1.1.	dotācijas	2 659 889	2 757 188	2 744 206
1.2.	transferti	113 588	0	125 643
2.	Izdevumi (kopā)	2 773 477	2 757 188	2 854 685
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	2 719 402	2 753 188	2 840 805
2.1.1.	kārtējie izdevumi	2 719 402	2 753 188	2 836 307
2.1.2.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	0	0	4 498
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	54 075	4 000	13 880

Finansējums izmantots atbilstoši plānotajam, lai pārskata periodā nodrošinātu Komisijas funkciju veikšanu. Izdevumu palielinājums galvenokārt saistāms ar konkurētspējīgu atalgojuma nodrošināšanu Komisijas vecākajiem ārstiem ekspertiem un ārstiem ekspertiem.

EIROPAS REĢIONĀLĀS
ATTĪSTĪBAS FONDS

2.Programma Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" prioritārā virziena "IKT pieejamība, e-pārvalde un pakalpojumi" 2.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību" 2.2.1.1. pasākumu "Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība" ar finansējumu 2020.gada izdevumiem **428 228 euro** apmērā.

Tabula Nr.2

N.p.k.	Finansiālie rādītāji	2019.gadā (faktiskā izpilde euro)	2020.gadā	
			Apstiprināts likumā (euro)	Faktiskā izpilde (euro)
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	316 001	430 601	428 228
1.1.	dotācijas	316 001	430 601	428 228
1.2.	transferti	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	316 001	430 601	428 228
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	80 941	77 087	74 714
2.1.1.	kārtējie izdevumi	80 941	77 087	74 714
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	235 060	353 514	353 514

Pārskata periodā turpināts īstenot ERAF projektu „Invaliditātes ekspertīzes pakalpojumu kvalitātes uzlabošana”(Nr. 2.2.1.1/19/I/004), kura ietvaros tiek optimizēti Komisijas procesi, pilnveidota informācijas sistēma "Invaliditātes informatīvā sistēma" (turpmāk – IIS) un valsts pakalpojumu portālā Latvija.lv izvietotie

Komisijas e-pakalpojumi. ERAF projekts tiek īstenots saskaņā ar Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.2.1.specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību" 2.2.1.1.pasākuma "Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība" nosacījumiem.

2020.gadā turpināts darbs pie IIS programmatūras izstrādes, realizējot funkcionalitāti elektroniskai dokumentu aprītei, tādejādi nodrošinot procesa izsekojamību un termiņu kontroli no iesnieguma reģistrēšanas līdz lēmuma pieņemšanai, nosakot katrā procesa posmā iesaistītā darbinieka atbildību. Tāpat realizēta funkcionalitāte, kas ļauj apstrādāt ekspertīzei nepieciešamās papildu informācijas pieprasījumus, kā arī organizēt un administrēt klientu klātienēs novērtēšanas. Lai ekspertīzes aktos, Komisijas lēmumos un atzinumos novērstu tehnisko kļūdu rašanos, IIS tika iestrādātas kvalitātes kontroles, klasifikatori un algoritmi tiesību normu atsauču veidošanai Komisijas lēmumos un atzinumos, kā arī nodrošināts neierobežots zīmju skaits IIS teksta laukos u.c. funkcionalitātes.

Lai nodrošinātu iespēju pārliecināties, vai Komisijas klientu iesniegumos norādītā faktiskā adrese eksistē un personai ir iespējams nosūtīt lēmumu pa pastu, ja persona izteikusi tādu vēlmi, ar Valsts zemes dienestu parakstīta starpresoru vienošanās par Valsts adrešu reģistra datu izmantošanu IIS.

Paralēli IIS programmatūras izstrādei turpināta datu atlase esošās IIS datu bāzes migrācijai uz pilnveidotās IIS versiju, uzsākta datu apmaiņas servisu testēšana, tajā skaitā datu nodošanai uz Labklājības informācijas sistēmu labklājības nozares statistikas vajadzībām.

ERAF projekta īstenošanas periods ir no 2019.gada 7.novembra līdz 2022.gada 6.novembrim (36 mēneši).

DARBĪBAS REZULTĀTI

Covid-19 uzliesmojums un tā ierobežošanai noteiktie pasākumi ietekmēja arī Komisijas darbu un rezultatīvo rādītāju izpildi.

Lai novērstu situāciju, ka personas ar invaliditāti sakarā ar Covid-19 ierobežojošo pasākumu dēļ zaudē tiesības uz sociālo nodrošinājumu, tika veikti grozījumi Invaliditātes likumā, papildinot Pārejas noteikumu 9.punktu un paredzot, ka, ja personai laikposmā, kad valstī bija izsludināta ārkārtējā situācija sakarā ar Covid-19 izplatību, vai triju mēnešu laikā pēc ārkārtējās situācijas atcelšanas vai noteiktā termiņa beigām beidzās Komisijas iepriekš izdotā administratīvā akta darbības termiņš un nav iesniegti nepieciešamie dokumenti invaliditātes ekspertīzes veikšanai, minētā administratīvā akta darbības termiņš tiek pagarināts uz laiku līdz sešiem mēnešiem, bet ne ilgāk kā līdz jauna administratīvā akta izdošanai konkrētās personas lietā.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, atsevišķos rezultatīvajos rādītājos vērojama pārpilde, pat sasniedzot vairāk kā 110% izpildi, piemēram, rādītājā "Lēmumi par invaliditāti", bet citos rādītājos izpilde nerasniedza 100%, izpildi veicot 70-95% apmērā, piemēram, rādītājā "Atkārtotās invaliditātes ekspertīze" (skat. Tabula Nr.3).

Tabula Nr.3

Komisijas pamatdarbību raksturojošie rezultatīvie rādītāji 2020.gadā				
Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskā vērtība		
		Plānotais	Izpilde	Izpilde %
Saņemtie iesniegumi invaliditātes ekspertīzei	skaits	70 000	66 937	95,62
Pirmreizējās invaliditātes ekspertīze	skaits	25 000	27 399	109,60
Atkārtotās invaliditātes ekspertīze	skaits	43 000	37 917	88,17
Pieņemtie lēmumi, t.sk.:	skaits	120 000	133 276 ¹	111,06
<i>lēmumi par invaliditāti (skaits)</i>		72 950	80 945	110,96
<i>lēmumi par prognozējamo invaliditāti (skaits)</i>		50	35	70,00
<i>citi ar invaliditāti saistītie lēmumi (atzinumi) (skaits)</i>		47 000	52 296	111,27
Pārējie pakalpojumi, t.sk.:	skaits	67 930	63714	93,79
<i>izsniegtas invaliditātes apliecības</i>		67 000	62 706	93,59
<i>pakalpojumi saskaņā ar Regulu (EK) Nr.883/2004 par sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanu (ES) vai starpvalstu līgumiem (Krievija, Baltkrievija)</i>		930	1008	108,39
Iesnieguma par invaliditātes ekspertīzi vidējais izskatīšanas ilgums	skaits dienās	30	24,17	-
Elektroniski saņemto iesniegumu invaliditātes ekspertīzei un invaliditātes ekspertīzes lēmumu apstrīdēšanas iesniegumu īpatsvars no kopējā iesniegumu skaita	%	2,0	5,30	-

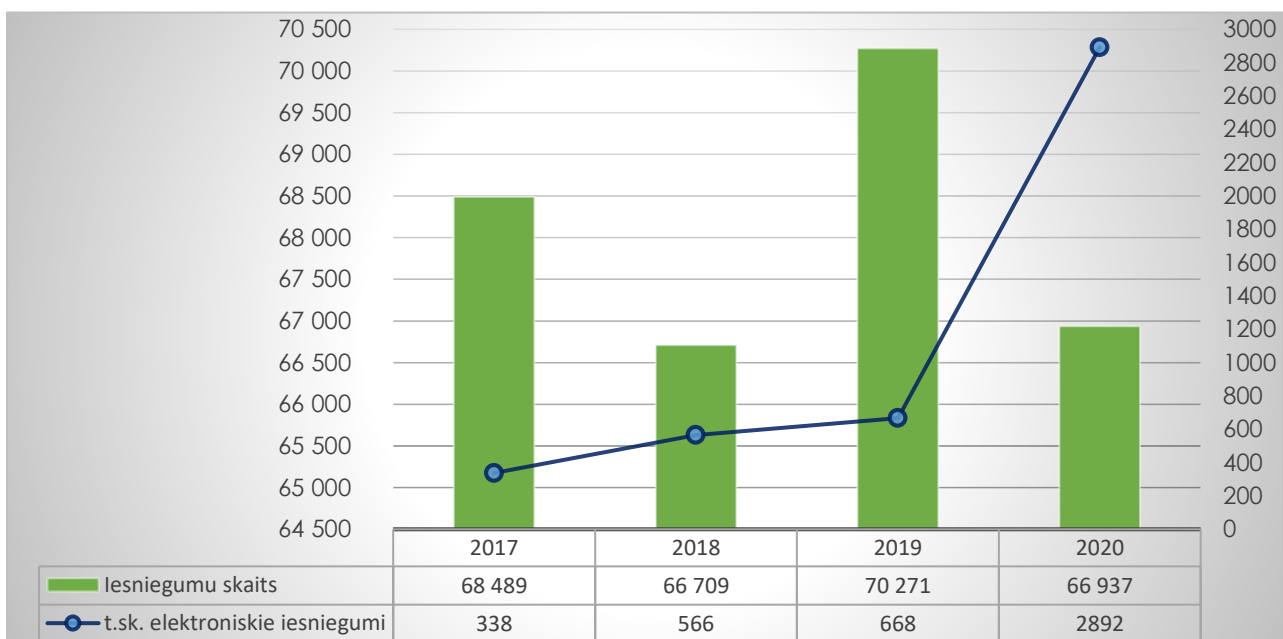
¹Tai skaitā saskaņā ar Invaliditātes likuma Pārejas noteikumu 9.punktu pagarinātie administratīvie akti:

- lēmumi par invaliditāti -10002 (2020.gada 1.pusgadā - 6290; 2020.gada 2.pusgadā - 3712);
- citi ar invaliditāti saistītie lēmumi (atzinumi) – 3418 (2020.gada 1.pusgadā – 2229; 2020.gada 2.pusgadā – 1189)

Rezultatīvā rādītāja “*Saņemtie iesniegumi invaliditātes ekspertīzei*” Komisija izpildījusi 95,62% apmērā. Rādītājs netika sasniegts 100% apmērā, tomēr analizējot iesnieguma iesniegšanas kanālus, redzams, ka salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem ir pieaudzis elektroniski saņemto iesniegumu skaits, sasniedzot 4,23% no visiem invaliditātes ekspertīzei iesniegtajiem iesniegumiem (2019.gadā – 1,1%) (skat. Attēls Nr.3). Kopumā rādītāja “*Elektroniski saņemto iesniegumu invaliditātes ekspertīzei un invaliditātes ekspertīzes lēmumu apstrīdēšanas iesniegumu īpatsvars no kopējā iesniegumu skaita*” izpilde pārsniedz plānoto vērtību 2%, sasniedzot 5,30%. Ņemot vērā, ka 2020.gads valstī kopumā ir pagājis Covid-19 zīmē, kad lielāko tiesu klientu apkalpošana tika nodrošināta tikai attālinātā režīmā (elektroniski un pa pastu), šī situācija ir veicinājusi rādītāja pārpildi. Vērtējot iesniegumu plūsmu kopumā, tomēr joprojām lielākā daļa iesniegumu tiek iesniegti sūtot pasta sūtījumā, kas izskaidrojams ar to, ka invaliditātes ekspertīzei papildu iesniegumam jāiesniedz arī ģimenes ārsta vai ārstējošā ārsta nosūtījums, medicīniskie dokumenti, pašvērtējuma anketa un citi saistošie dokumenti, kuri visbiežāk tiek aizpildīti rokrakstā un nav digitalizēti. Turklāt sava ietekme bijusi arī grozījumiem Invaliditātes likumā, uz kā pamata bez personas iesnieguma tika pagarināti iepriekš izdotie administratīvie akti (lēmumi un atzinumi).

Saņemto iesniegumu invaliditātes ekspertīzei izmaiņas 2017.-2020.gadā, skaits

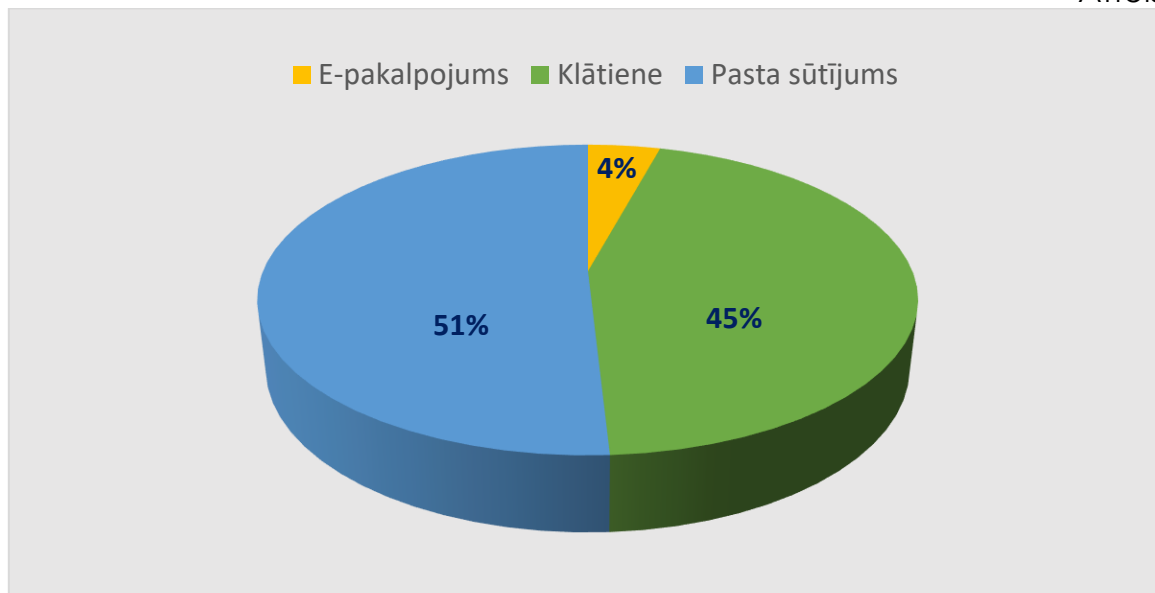
Attēls Nr.3

Ņemot vērā, ka ERAF projekta ietvaros plānots pilnveidot klientiem draudzīgāk un ērtāk lietojamus Komisijas sniegtos e-pakalpojumus, tos izstrādājot atbilstoši šī brīža normatīvajam regulējumam un pārnesot uz portāla Latvija.lv jauno ietvaru, paredzams, ka nākotnē elektronisko iesniegumu skaits pieaugs.

Iesniegumu invaliditātes ekspertīzei izmantoto iesniegšanas kanālu sadalījums 2020.gadā

Attēls Nr.4

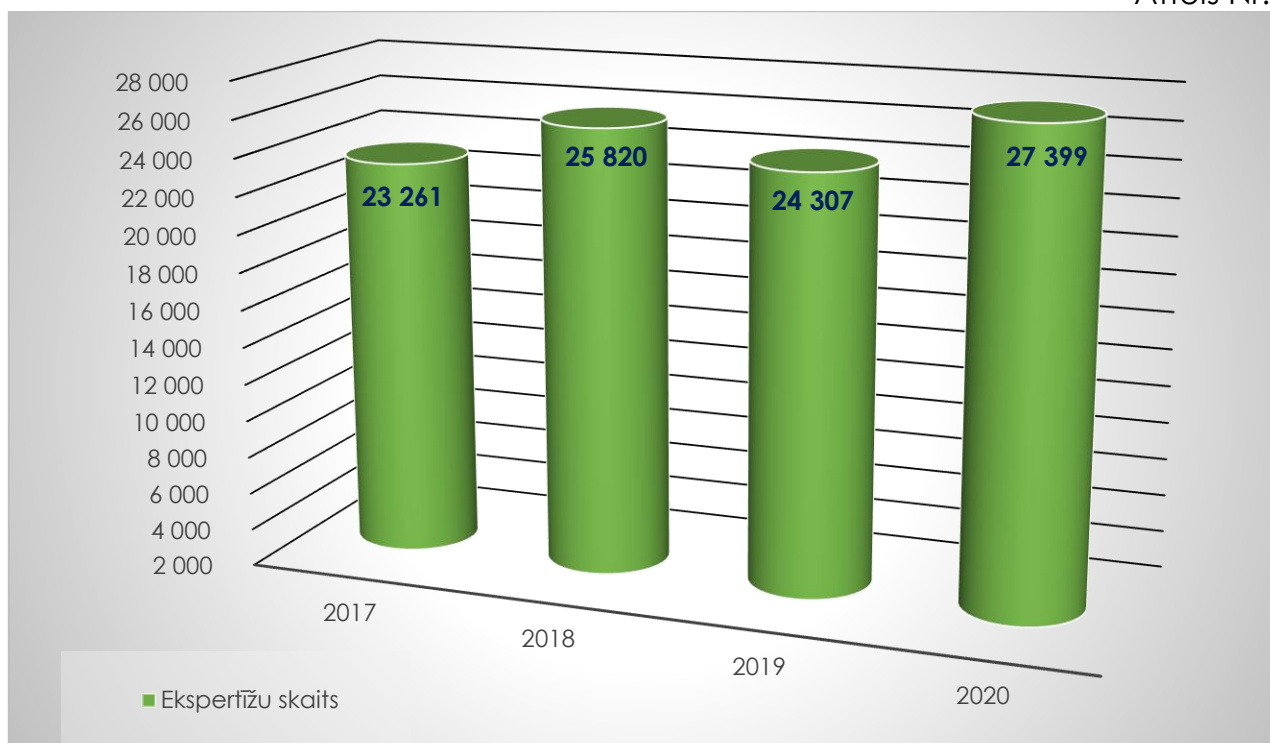

Iesnieguma par invaliditātes ekspertīzi vidējais izskatīšanas ilgums pārskata periodā bija 24,17 dienas un salīdzinot ar 2019.gadu izskatīšanas ilgumu izdevies samazināt par vairāk kā 4 dienām (2019.gadā – 28,92 dienas). Iesnieguma izskatīšanas vidējo ilgumu izdevies samazināt regulāri monitorējot saņemto un izskatīto iesniegumu plūsmu.

Pārskata gadā kopā veiktas 65 313 pirmreizējās un atkārtotās invaliditātes ekspertīzes. Gan pirmreizējās, gan atkārtotās invaliditātes noteikšanas ekspertīžu skaits ir savstarpēji saistīts ar iesniegto iesniegumu skaitu katrai ekspertīžu veidam.

Veiktās pirmreizējas invaliditātes ekspertīzes 2017.-2020.gadā (bērni un pieaugušie kopā)

Attēls Nr.5

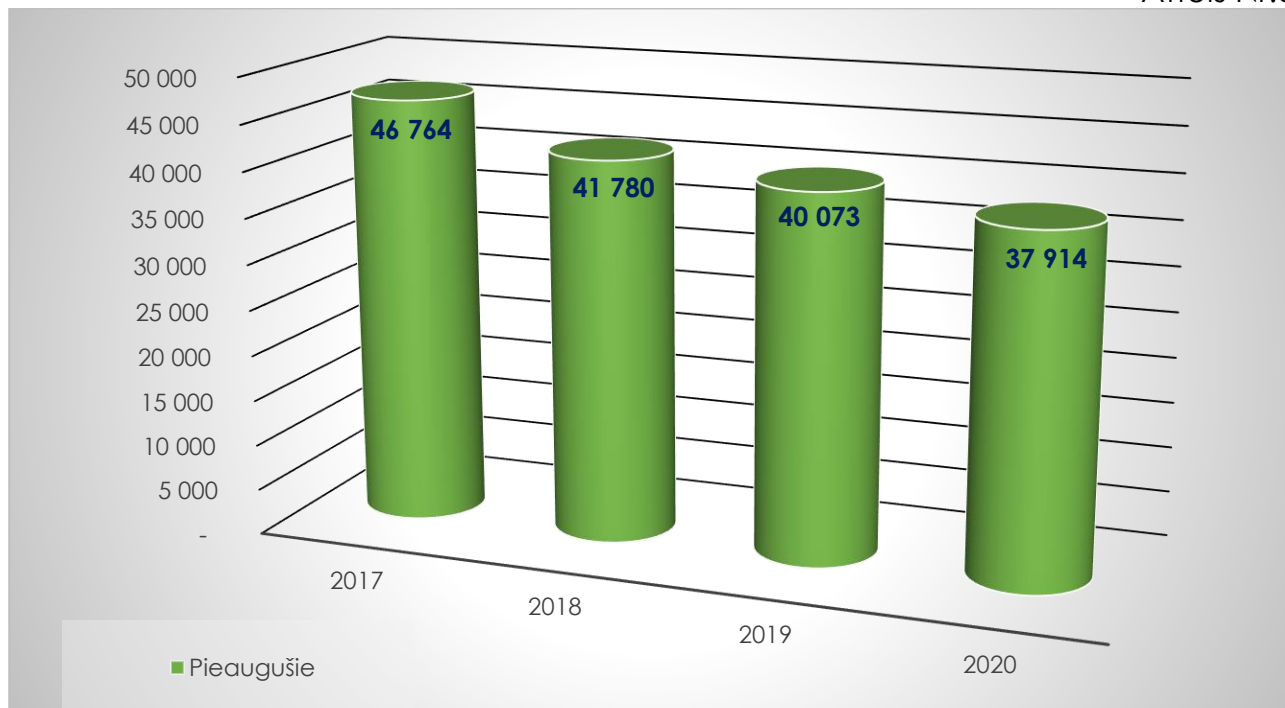

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, redzams, ka 2020.gadā ir pieaudzis pirmreizējas invaliditātes ekspertīžu skaits (skat. Attēls Nr.5), izpildes vērtību sasniedzot 109,6% apmērā. Lielā mērā ekspertīžu pieauguma skaitu sekmē nelabvēlīgā sociālekonomiskā situācija valstī, īpaši 2020.gadā, kad liela daļa cilvēku palika bez finansiāliem ienākumiem. Tāpat sava ietekme ir arī medicīniskās aprūpes pakalpojumu ilgstošai nepieejamībai. Būtiski uzsvērt, ka daudzi veselības aprūpes pakalpojumi sakarā ar Covid-19 pandēmiju tika pārtraukti, izmeklējumi un konsultācijas bija nepieejami, tika atceltas arī tādas operācijas, kuru atcelšanas rezultātā personai varēja rasties veselības un funkcionēšanas traucējumi, kā rezultātā personas veselība un funkcionēšana pasliktinājās tādā apmērā, lai pretendētu uz invaliditātes statusa noteikšanu. Līdz ar to personas, kuras iepriekš nepievērsa uzmanību savai veselībai, funkcionēšanas traucējumiem un dažādu ikdienas darbību veiktspējai, izmantoja šo laiku, lai izteiktu vēlmi pēc Komisijas sniegtā pakalpojuma – invaliditātes ekspertīzes veikšana, lai saņemtu sociālās drošības sistēmas maksājumus un dažāda veida personai ar invaliditāti pienākošos atvieglojumus. Papildus jāņem vērā, ka pirmreizējos un arī kopējos invaliditātes rādītājos pieaug pensijas vecuma cilvēku īpatsvars, kas arī saistāms ar to, ka invaliditātes sistēmas ietvaros personas saņem atbalsta pasākumus, kas īpaši aktuāli kļūst senioriem, kuriem vecumā izveidojas veselības traucējumi un pašaprūpes grūtības, līdz ar to nepieciešamība pēc pakalpojumiem.

Pārskata gadā veiktas 37 914 atkārtotas invaliditātes ekspertīzes, plānotais rezultāts izpildīts 88,17% apmērā. Salīdzinot ar diviem iepriekšējiem gadiem, atkārtotas invaliditātes ekspertīžu skaits ir samazinājies (skat. Attēls Nr.6).

Veiktās atkārtotas invaliditātes ekspertīzes 2017.-2020.gadā (bērni un pieaugušie kopā)

Attēls Nr.6

Vienlaikus veikto ekspertīžu skaits ir atkarīgs no personu pieprasījuma pēc šī pakalpojuma. Personas ir ieinteresētas sociālās drošības sistēmas maksājumu un dažādu atvieglojumu saņemšanā, līdz ar to vēlas atkārtotu ekspertīzi invaliditātes noteikšanai. Būtisks atkārtotas invaliditātes ekspertīžu skaita noteicošs aspekts ir iepriekšējos gados izdoto lēmumu skaits pirmreizējās un arī atkārtotās invaliditātes noteikšanai uz sešiem mēnešiem, gadu vai diviem gadiem. Lai samazinātu administratīvo slogu gan personai, gan ārstiem ekspertiem un nodrošinātu efektīvāku pakalpojumu sniegšanu Komisija pastiprināti vērtē funkcionēšanas ierobežojumus, un gadījumos, kad vērojami stabili un neatgriezeniski funkcionēšanas ierobežojumi, piešķir invaliditāti uz mūžu, proti samazinot atkārtoto invaliditātes ekspertīžu iesniegumu skaitu turpmākajos gados.

Lai gan ar Covid-19 var saslimt ikviens, visbīstamākās un nopietnākās sekas tas var radīt vecāka gada gājuma cilvēkiem, personām ar novājinātu imunitāti un hroniskām saslimšanām, tostarp personām ar invaliditāti, līdz ar to veicot iepriekš minētos grozījumus Invaliditātes likumā, Komisijā tika nodrošināta iepriekš izdoto administratīvo aktu pagarināšana uz sešiem mēnešiem personām, kurām invaliditātes termiņš beidzās ārkārtējās situācijas laikā vai trīs mēnešu pēc ārkārtējās

situācijas pārtraukšanas. Līdz ar to tika samazināta šo personu nepieciešamība atrasties publiskās vietās, t.sk. veikt ārstu un ārstniecības iestāžu apmeklējumus un sagatavot un iesniegt dokumentus atkārtotas invaliditātes ekspertīzei.

Pārskata gadā, pamatojoties uz veiktajām invaliditātes ekspertīzēm un ievērojot Invaliditātes likuma Pārejas noteikumu 9.punktu, pieņemti 80 980 lēmumi (74 441 par invaliditāti, 35 par prognozējamo invaliditāti un 6504 lēmumi par darbību zaudējumu ar speciālajiem cēloņiem), no tiem 10 002 gadījumos pieņemti lēmumi par iepriekš izdotā administratīvā akta pagarināšanu uz laiku līdz sešiem mēnešiem, bet ne ilgāk kā līdz jauna administratīvā akta izdošanai konkrētās personas lietā, novēršot situācijas, kad personas ar invaliditāti Covid-19 ierobežojošo pasākumu dēļ zaudē tiesības uz sociālo nodrošinājumu.

Detalizētāku informāciju par personām ar invaliditāti skatīt publiskā pārskata pielikumos:

- 1.pielikums – Informācija par bērniem, kuriem pirmreizēji noteikta invaliditāte, sadalījumā pēc vecuma, dzimuma un izglītības statusa 2020.gadā Latvijā;
- 2.pielikums – Informācija par uzskaitē esošām pilngadīgām personām ar invaliditāti sadalījumā pa vecuma grupām, dzimumu un nodarbinātību 2020.gada decembrī Latvijā;
- 3.pielikums – Informāciju par pilngadīgām personām, kurām noteikta prognozējamā invaliditāte 2020.gadā Latvijā;
- 4.pielikums – Informācija par uzskaitē esošām personām ar invaliditāti skaitu sadalījumā pēc administratīvās teritorijas 2020.gada decembrī Latvijā.

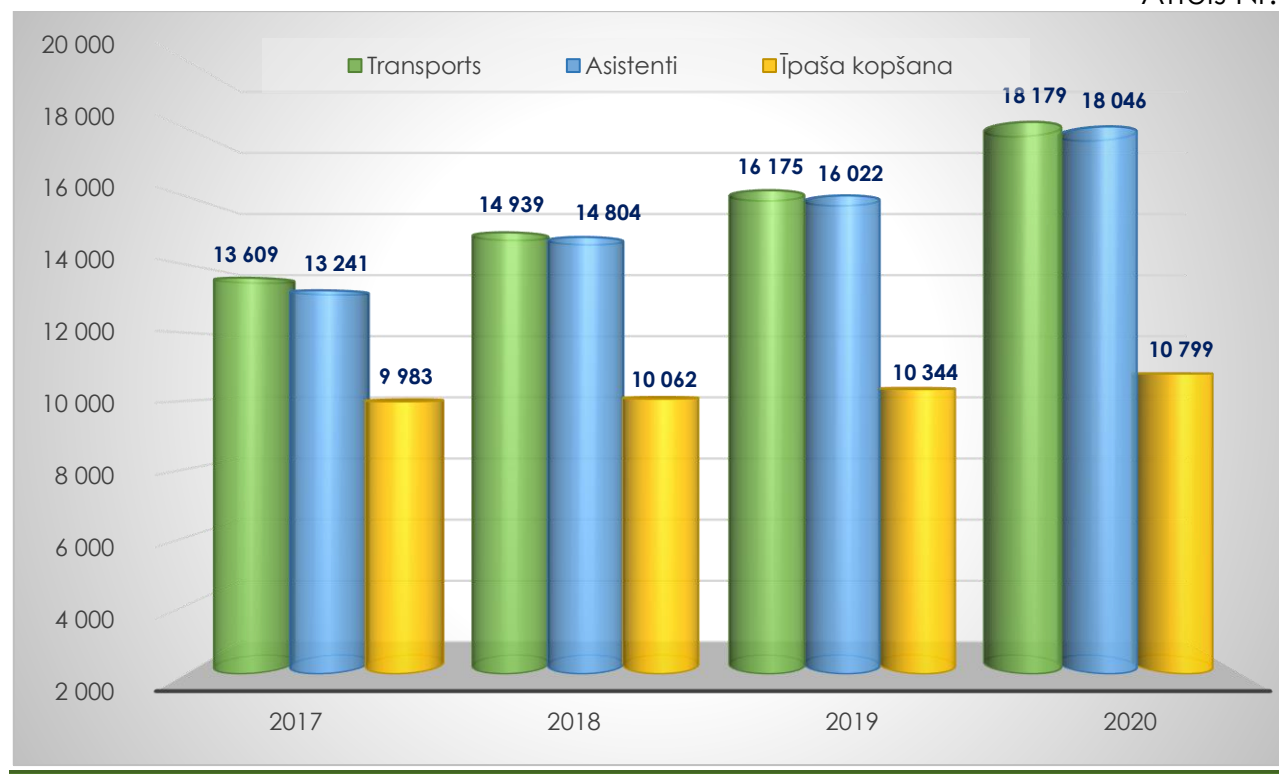
Komisija vienlaikus ar lēmuma par invaliditāti pieņemšanu vai pēc tā sniedz atzinumus, kas dod iespēju saņemt dažādus atvieglojumus un sociālos pakalpojumus no valsts un pašvaldībām. Kopumā pārskata gadā izsniegti 52 296 atzinumi (t.sk. 3418 iepriekš izdotam atzinumam tika pagarināts termiņš līdz sešiem mēnešiem, bet ne ilgāk kā līdz jauna atzinumu izdošanai), kas pārsniedz plānoto gada vērtību 47 000. Izsniegto atzinumu skaits ir atkarīgs no personu pieprasījuma pēc šī pakalpojuma, kā arī Komisijas vecākie ārsti eksperti izvērtējot konkrētas personas lietā esošos dokumentus lemt par medicīnisko indikāciju noteikšanu invaliditātes ekspertīzes laikā. Izsniegto atzinumu skaita plānotās vērtības pārsniegšana saistāma ar iespējām personai iegūt sociālo un finansiālo atbalstu, turklāt persona var lūgt atzinumu izsniegt jau esot invaliditātes statusā, pamatojoties uz jauniem izmeklējumu datiem, kas arī veido palielinātu izsniegto atzinumu skaitu, kā arī vienai personai vienlaicīgi var tikt izsniegti vairāki dažāda veida atzinumi. Ņemot vērā lielo senioru īpatsvaru pirmreizējos un kopējos invaliditātes rādītājos, kas saistāms ar šī vecuma posma sliktāku veselības stāvokli kā vidēji sabiedrībā, kā arī to, ka gan seniori, gan personas ar invaliditāti ir pakļautas salīdzinoši augstam nabadzības riskam, šāda tendence ir vērtējama kā loģiska.

Visbiežāk pārskata gadā izsniegti atzinumi par medicīniskajām indikācijām vieglā automobiļa speciālai pielāgošanai un pabalsta saņemšanai transporta izdevumu kompensēšanai, sasniedzot 18 179 atzinumus. Salīdzinot ar iepriekšējiem diviem periodiem, izsniegto atzinumu skaitam ir tendence pieaugt (Skat. Attēls Nr.7).

Otrs biežāk izniegtais atzinuma veids ir par asistenta pakalpojuma pašvaldībā nepieciešamību, pārskata gadā izniegts 18 046 šāda veida atzinums. Arī šī atzinuma izniegšanas gadījumu skaits turpina pieaugt, kas norāda uz personu ar smagu un ļoti smagu invaliditāti nepieciešamību saņemt atbalstu ārpus mājokļa, lai mazinātu invaliditātes sekas, palīdzot personai integrēties sabiedrībā: nokļūt uz darbu, izglītības iestādi, dienas aprūpes centru, sociālās rehabilitācijas institūciju, ārstniecības iestādēm un citām institūcijām, kā arī iespēju nokļūt uz dažādiem sociāliem un sabiedriskiem pasākumiem, šādi veicinot personu ar invaliditāti mobilitāti un iesaistīšanos sabiedriskajā dzīvē, kā arī, lai atslogotu personas ar invaliditāti ģimenes locekļus.

Trešais visbiežāk izdotais atzinuma veids ir par īpašas kopšanas nepieciešamību personai ar I invaliditātes grupu – 10 799 atzinumi. Šāds atzinums tiek izniegts, ja personai nepieciešama 24 stundu palīdzība un uzraudzība garīgo spēju ierobežojuma dēļ, ja ārstējošais psihiatrs personai ir konstatējis stabilus, ar ārstēšanu nekoriģējamus uzvedības traucējumus, kuru dēļ persona apdraud savu vai citu personu veselību, drošību vai dzīvību vai personas pašaprūpes un mobilitātes spēju novērtējums (Bartela indekss) atbilstoši [Ministru kabineta 2019.gada 3.decembra noteikumiem Nr.578 "Noteikumi par sociālās rehabilitācijas pakalpojuma saņemšanu no valsts budžeta līdzekļiem sociālās rehabilitācijas institūcijā" 3.pielikumā](#) noteiktajiem kritērijiem ir no 1 līdz 6 punktiem. Līdzīgi kā divos iepriekš minēto atzinumu veidos, arī šī veida atzinuma izniegšanā ik gadu ir manāms pieaugums.

Sniegto atzinumu skaita izmaiņas 2017.-2020.gadā

Bez iepriekš minētajiem atzinumiem pārskata gadā tika izsniegti arī 4833 atzinumi par medicīniskām indikācijām pārejošas darbnespējas pagarināšanai pēc 26 nedēļām (2019.gadā izsniegti – 4833 atzinumi) un 19 atzinumi par medicīniskām indikācijām atvieglojumiem naturalizācijas procedūras veikšanai Latvijas pilsonības iegūšanai (2019.gadā izsniegti – 48 atzinumi).

Komisija pārskata gadā personām izsniegusi 62 7061 invaliditātes apliecību. Invaliditātes apliecības izsniegtas atbilstoši pieņemto lēmumu par invaliditātes noteikšanu skaitam, kā arī daļa apliecību izsniegtas nozaudēto vai bojāto, vai apliecību, kurām beidzies termiņš vietā, tai skaitā pagarināto administratīvo aktu gadījumā.

Rezultatīvā rādītāja *“Pakalpojumi saskaņā ar Regulu (EK) Nr.883/2004 par sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanu (ES) vai starpvalstu līgumiem (Krievija, Baltkrievija)”* izpildi – 930, Komisija izpildījusi 108,37% apmērā, pakalpojumu izsniedzot 1008 gadījumos.

Komisijā 2020.gadā saņemti 1842 lēmumu apstrīdēšanas iesniegumi. Izskatot apstrīdēšanas iesniegumus pieņemti 2280 lēmumi, no kuriem spēkā atstāts 1091 lēmums un 310 atzinumi. Pārskata periodā pieņemti 879 administratīvie akti (lēmumi un atzinumi) par iepriekš izdotā administratīvā akta atcelšanu vai grozīšanu, kas ir 38,6% no visiem apstrīdēšanas procesā pieņemtajiem administratīvajiem aktiem. Līdzīgi kā iepriekšējos gadus, galvenais iemesls iepriekš pieņemto lēmumu un atzinumu atcelšanai vai grozīšanai ir jaunas vai papildu informācijas saņemšana no personas apstrīdēšanas iesnieguma izskafīšanas laikā, kas ir par pamatu jauna personai labvēlīga lēmuma izdošanai. Tāpat iemesls iepriekš pieņemtā lēmuma atcelšanai vai grozīšanai ir bez personas klātbūtnes veiktā invaliditātes ekspertīze, proti, apstrīdēšanas procesa ietvaros. Ārkārtējās situācijas laikā tika ierobežota ekspertīžu veikšana klātienē, tomēr apstrīdēto lēmumu izskafīšanas procesā tika uzsākts invaliditātes ekspertīzes veikt sazinoties ar personu tiešsaistes rīkos. Kontaktā ar klientu tiek novērots un gūts faktiskais pierādījums par personai piemītošu daudz smagāku funkcionēšanas ierobežojumu kopumu, nekā tas noprotams no ekspertīzei iesniegtajiem dokumentiem, kā rezultātā administratīvais akts tiek mainīts par labu personai.

Ik dienu no Komisijas IIS uz VSAA tiek eksportēti dati par dienas laikā pieņemtajiem invaliditātes lēmumiem un izsniegtajiem atzinumiem, kā arī pēc VSAA pieprasījuma Komisija, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa Regulu (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu vai divpusējiem starpvalstu līgumiem par sadarbību sociālās drošības jomā, sagatavo detalizētus medicīniskos ziņojumus (ārsta atzinumus) par personām, kurām Latvijā noteikta invaliditāte vai izvērtē ārvalstu detalizētos medicīniskos ziņojumus (ārsta atzinumus) un pieņem lēmumus par invaliditāti saskaņā ar Latvijas normatīvajiem aktiem.

Lai mazinātu personu ar invaliditāti un iestāžu administratīvo slogu, Komisija nodrošina iespēju izmantot valsts pārvaldes pakalpojumu portālā www.latvija.lv

izvietotos Komisijas E-pakalpojumus. Izmantojot piedāvātos E-pakalpojumus, nodrošinātas iespējas klientiem iegūt vēlamu informāciju, aplūkojot savus ar invaliditātes ekspertīzi saistītos datus vai piesakoties Komisijas pakalpojumam elektroniskā veidā, vai juridiskām personām (kurām ir spēkā esoši sadarbības ar Komisiju līgumi par personu invaliditātes statusa pārbaudes informācijas sniegšanu Komisijas sadarbības partnera institūcijas pārstāvjiem) izmantojot iespēju tiešsaistē iegūt informāciju par fiziskas personas invaliditātes statusu.

- E-pakalpojumu [“Mani dati VDEĀVK”](#), kas nodrošina personai piekļuvi saviem invaliditātes ekspertīzes lēmumiem un atzinumiem, pārvaldīt savu informāciju Komisijā un iestafīt uzstādījumus automātiskai informācijas saņemšanai par invaliditātes termiņa beigām vai invalīda apliecības derīguma termiņa beigām, pārskata gadā izmantojuši 58 854 klienti (2019.gadā šo pakalpojumu izmantojuši 43 283 klienti);
- E-pakalpojumu [„Iesniegums VDEĀVK par invaliditātes ekspertīzes veikšanu”](#) izmantojuši 2892 klienti. Elektroniski pieteikto pakalpojumu skaits, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, ir krietni pieaudzis, tas izskaidrojams ar to, ka Komisijas reģionālās nodaļas apkalpošanai klātienē tika slēgtas, kā rezultātā cilvēki tika veicināti lietot elektroniskos pieteikšanās kanālus (2019.gadā – 668 iesniegumi, 2018.gadā – 566 iesniegumi);
- E-pakalpojums [„Iesniegums invaliditātes ekspertīzes lēmuma apstrīdēšanai”](#), pieteikts izmantojot to 752 reizes, kas ir 40,83% no kopējā saņemto iesniegumu skaita lēmuma apstrīdēšanai. Salīdzinot ar 2019.gadu, E-pakalpojuma izmantošanas īpatsvars pret kopumā saņemtu lēmumu apstrīdēšanas iesniegumu skaitu ir līdzvērtīgs (2019.gadā – 41,9%, bet 2018.gadā – 29,4%);
- E-pakalpojums [„Invaliditātes apliecības atkārtota izsniegšana”](#), kas nodrošina iespēju atkārtoti saņemt invaliditātes apliecību dzīvesvietā, izmantots 835 reizes (2019.gadā - 326 reizes, bet 2018.gadā - 164 reizes);
- E-pakalpojumu [„Universālais pakalpojums personas invaliditātes statusa noteikšanai”](#) juridiskās personas 2020.gadā izmantojušas par 238 458 personām, veicot 2 984 185 darbības. E-pakalpojuma izmantošana, salīdzinot ar iepriekšējiem periodiem, turpina pieaugt, kopš e-pakalpojuma izveides 2014.gadā, to izmanto vairāk kā 100 dažādas juridiskās personas.

Lai nodrošinātu un atvieglotu klientiem pieeju Komisijas E-pakalpojumiem, pārskata gadā turpinājās sadarbība ar VARAM par Komisijas sniegto E-pakalpojumu izmantošanu VPVKAC. ESF Projekta [“Publisko pakalpojumu pārveides metodoloģijas izstrāde un aprobācija”](#) (Nr.3.4.2.3./18/I/001) ietvaros 2020.gadā Komisijas pārstāvji veica apmācības jaunajiem VPVKAC klientu apkalpošanas speciālistiem par Komisijas E-pakalpojumiem un sniedzot atbildes uz jautājumiem par invaliditātes noteikšanas procesu un nepieciešamajiem dokumentiem procesa uzsākšanai. Lai īstenotu Komisijas pakalpojumu sniegšanu VPVKAC noslēgti trīspusēji līgumi starp VARAM, Komisiju un 118 VPVKAC.

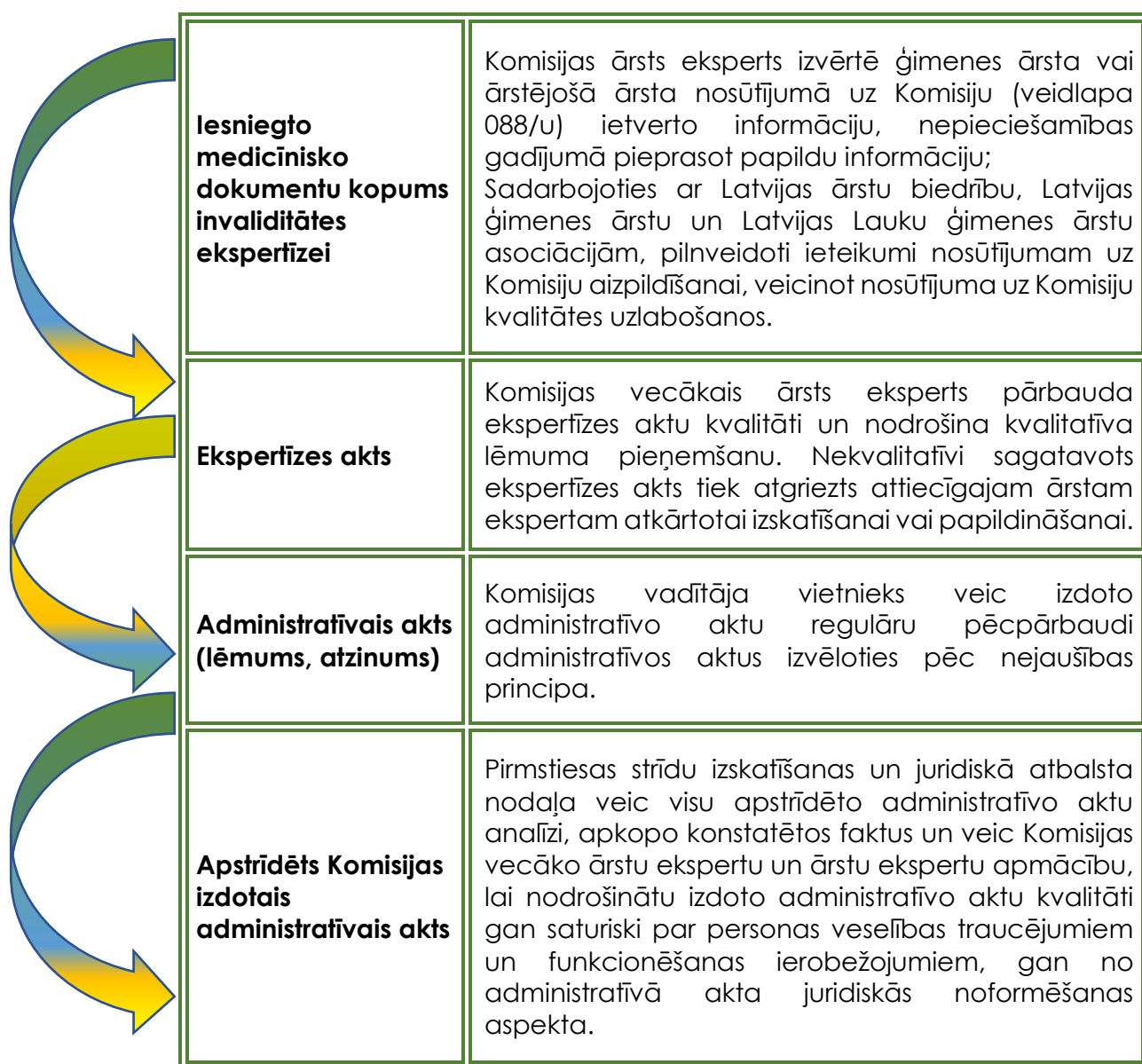
Komisija turpina ārstu ekspertu apmācības, lai invaliditātes ekspertīzes un pieņemtie lēmumi būtu iespējami augstākā kvalitātē gan saturiski par personas veselības

traucējumiem un funkcionēšanas ierobežojumiem, gan no administratīvā akta juridiskās noformēšanas aspekta.

Regulāri tiek pilnveidota un nodrošināta izdoto administratīvo aktu kontrole, nodrošinot, ka vecākais ārsts eksperts pieņemot lēmumu pārbauda ārsta eksperta sagatavotā ekspertīzes akta kvalitāti un gadījumā, ja tā nav pietiekoša, atgriež to ārstam ekspertam uzlabošanai un precizēšanai. Savukārt regulāru un nejaušu administratīvo aktu pēcpārbaudi veic Komisijas vadītāja vietnieks, bet incidentālās administratīvo aktu pēcpārbaudes veic Pirmstiesas strīdu izskatīšanas un juridiskā atbalsta nodaļa pārskatot apstrīdētos lēmumus un atzinumus.

Invaliditātes ekspertīzes veikšanas process un uzraudzība

Attēls Nr.8

Pārskata gadā Labklājības ministrijas auditori snieguši ieteikumus iekšējās kontroles sistēmas darbības uzlabošanai un iespējamo risku un nelabvēlīgo seku mazināšanai, kas saistīti galvenokārt ar Komisijas darbības efektivitātes celšanu, procesu optimizāciju un iekšējo normatīvo aktu pilnveidošanu.

Komisija 2020.gadā ieviesa Labklājības ministrijas audita departamenta ieteikumus un rekomendācijas šādos auditos:

- Iekšējās kontroles sistēmas pamatprasību izpilde interešu konflikta un korupcijas riska novēršanai – tika izteiktas rekomendācijas, ka ir būtiski stiprināt iestāžu iekšējās kontroles sistēmas uzraudzības pasākumus, jo korupcijas un krāpšanas novēršanas un apkarošanas politikas¹ prioritāte ir *pārorientēt pretkorupcijas un krāpšanas apkarošanas politiku no ārējās kontroles, ko realizē kontroles institūcijas, uz resoru un institūciju iekšējo kontroli*;
- Atbalsta funkciju kvalitātes un produktivitātes ieguldījuma izvērtējums – ieteikumi sekmīgi ieviesti atbilstoši izpildes grafikam;
- Netiešo izmaksu nemainīgā likme ES finansētajos projektos – rekomendācijas Komisijas ESF projektam "Bērnu invaliditātes noteikšanas sistēmas pilnveide" netika izteiktas;
- Invaliditātes ekspertīzes nodrošināšana – ieteikumu izpilde noris atbilstoši izpildes grafikam, turpinās arī 2021.gadā;
- Dokumentu pārvaldība – ieteikumu izpilde noris atbilstoši izpildes grafikam, turpinās arī 2021.gadā;
- Fizisko personu datu aizsardzības audits – tika uzsākts 2020.gadā, rekomendācijas izteiktas 2021.gadā.

Papildus iepriekš minētajam, izstrādāti un aktualizēti vairāki Komisijas iekšējie normatīvie akti, kas regulē gan pamatfunkciju izpildi, gan atbalsta funkciju nodrošināšanu, piemēram, aktualizēti iekšējie noteikumi par darba kārtību, dokumentu pārvaldības noteikumi, fizisko personu datu aizsardzības politika, darba plānošanas un izpildes pārskatu iesniegšanas kārtība, invaliditātes ekspertīzei iesniegto dokumentu un personas ekspertīzes lietas aprites kārtība u.c. iekšējie normatīvie akti.

Sekojoši līdzīgi notikumi attīstībai un Covid-19 krīzes pārvarēšanas gaitai, katru nedēļu Valsts kasē tika sniegti budžeta līdzekļu izlietojuma pārskati Covid-19 krīzes pārvarēšanai, savukārt epidemioloģisko ierobežojumu ievērošanai Komisijā izdoti rīkojumi, kas nosaka gan darba organizāciju iestādē, gan higiēnas un infekcijas ierobežošanas prasības, gan darba sapulču un sanāksmju organizēšanas prasības, kā arī klientu apkalpošanas klātienē.

Pārskata gadā turpināta Komisijas reģionālo nodaļu darba vides labiekārtošana. Liepājas, Kuldīgas, Jelgavas un Gulbenes nodaļās un Jēkabpils klientu apkalpošanas centrā uzstādīti jauni metāla skapji ekspertīžu lietu uzglabāšanai, nodrošinot personu datu un sensitīvās informācijas drošu uzglabāšanu. Papildus tam Kuldīgas, Liepājas, Gulbenes, Rīgas apvienotajā nodaļā labiekārtotas nodarbināto darbstacijas ar jauniem, atbilstoša izmēra galdiem, Gulbenes nodaļā ieklāts jauns grīdas segums,

¹ Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādnes 2015. – 2020. gadam (atbalstīti ar MK 26.07.2015. noteikumiem Nr. 393 „Par korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādņēm 2015. – 2020. gadam”) 31. lpp.

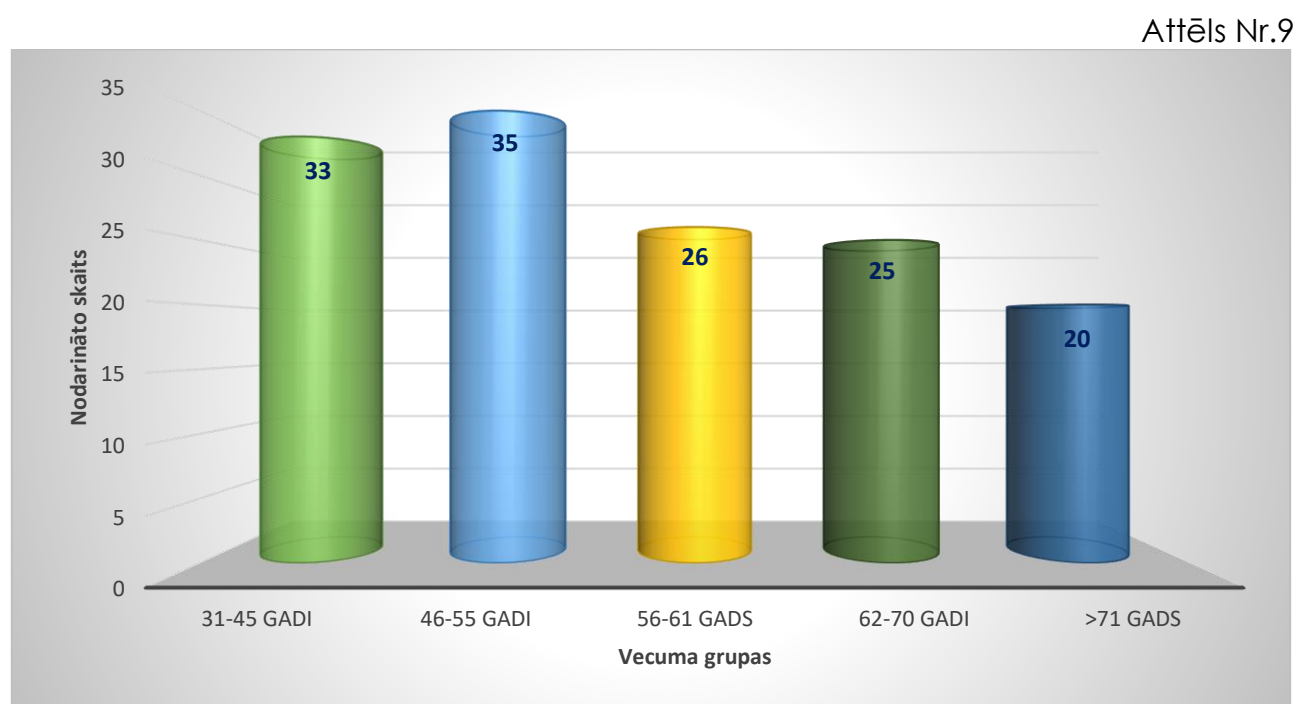
bet Valmieras nodaļā optimizēts darbstaciju skaits un Komisija ir atteikusies no faktiski neizmantotām telpām nomas platībām. Kā arī, lai mazinātu risku inficēties ar Covid-19 vīrusa izraisītām saslimšanām, visās Komisijas reģionālajās nodaļās iegādāta roku dezinfekcijas stendi. Komisijas nodaļu labiekārtošanas darbi atbilstoši pieejamiem budžeta līdzekļiem turpināsies arī 2021.gadā.

PERSONĀLS

Komisijā faktiskais vidējais amata vietu skaits pārskata gadā bija 137,5, kopumā veidojot 109,23 amata slodzes. Uz 2020.gada 31.decembri Komisijā strādāja 139 nodarbinātie - 109 darbinieku amatos, 30 ierēdņu amatos. Personāla mainība pārskata gadā – 10%. Pārskata gadā darbā pieņemti 15 nodarbinātie, savukārt darba tiesiskās attiecības izbeigtas ar 16 nodarbinātajiem.

Komisijā nodarbināto vidējais vecums ir 55 gadi, un 80% no nodarbināto kopskaita ir sievietes.

Komisijas personāla sadalījums pa vecuma grupām 2020.gadā

Komisijā 73% nodarbināto ir akadēmiskā vai otrā līmeņa augstākā profesionālā izglītība. Nodarbināto vidējais darba stāžs iestādē ir 10,23 gadi.

2020.gadā 45 Komisijas nodarbinātie piedalījās 13 dažādos mācību pasākumos (kursos, semināros, vebināros). Galvenās mācību tēmas: komunikācija un saskarsme, datorzinības un informācijas tehnoloģijas, juridiskie un administratīvie jautājumi, personas datu apstrāde un aizsardzība, vadītāju mācības u.c.

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Lai veicinātu efektīvāku komunikāciju un informācijas nodošanu Komisijas klientiem 2020.gada 25.martā sociālajā tīklā *facebook.com* tika izveidota Komisijas lapa, kurā tiek publicēta aktuālā informācija gan par izmaiņām pakalpojumu sniegšanā un to saņemšanas nosacījumiem, gan pārpublicēta citu institūciju sagatavotā informācija, kas varētu būt aktuāla personām ar invaliditāti. Uz 2020.gada 31.decembri Komisijas lapai bija 480 sekotāji (uz pārskata sagatavošanas brīdi – 556 sekotāji).

Kopš 2020.gada 12.novembra Komisija tīmekļvietni www.vdeavk.gov.lv ir pievienojusi Valsts un pašvaldību iestāžu tīmekļvietņu vienotajai platformai, vienlaikus pārskatot iepriekš uzturētās tīmekļvietnes saturu un nodrošinot tīmekļvietnes pieejamību visām sabiedrības grupām. No pievienošanās brīža līdz 2020.gada 31.janvārim Komisijas tīmekļvietnē fiksēti 9142 unikālie lapu skatījumi, vidēji viens lietotājs tīmekļvietnē pavada ~2 minūtes. Komisijas tīmekļvietnē pieejama informācija par Komisiju, tās funkcijām, aktualitātēm, Komisijas pakalpojumiem un iespēju uzdot sev interesējošu jautājumu izmantojot tīmekļvietnes funkcionalitāti "[Uzdot jautājumu](#)".

Komisijas speciālisti gan mutiski, gan rakstiski konsultējuši klientus invaliditātes ekspertīzes jautājumos un jautājumos par dokumentu iesniegšanu invaliditātes ekspertīzei. Rakstiski sniegta informācija uz 5124 klientu iesniegumiem par Komisijas kompetencē esošajiem jautājumiem (t.i. iesniegumi/jautājumi, kuri nav tieši saistīti ar invaliditātes noteikšanas ekspertīzi).

Komisija nodrošina klientiem informācijas sniegšanu arī pa bezmaksas tālruni. Kopumā 2020.gadā saņemti 47 717 klientu zvani. Viena telefona konsultācija vidēji ilgusi 1,91 minūti.

Komisijas pakalpojumu sniegšanā svarīga ir to saprotamība, operatīvāte, ērība un vienkāršība, kā arī pozitīvas komunikācijas nodrošināšana. To var panākt, analizējot klientu vajadzības un ieinteresēto pušu prasības, izmantojot mūsdienīgas informācijas un tehnoloģiju sniegtās iespējas, uz klientu orientētus apkalpošanas principus. Tāpēc arī nākošajā plānošanas periodā viena no Komisijas prioritātēm ir turpināt pilnveidot klientorientētu pakalpojumu sniegšanu sabiedrībai.

2021.GADA PLĀNOTIE PASĀKUMI

Komisijas izaicinājumi un prioritātes 2021.gadā atbilstoši Komisijas darbības stratēģijai 2021.-2023.gadam vērsti uz Komisijas darbības jomu pilnveidošanu/uzlabošanu, darbinieku lietpratības attīstību un klientorientētu pakalpojumu sniegšanu:

- Izveidot metodiskās vadības un kontroles nodaļu, kas nodrošinātu iestādes ietvaros vienotu pieeju invaliditātes ekspertīzes veikšanā līdzīgos gadījumos, ārstu ekspertu profesionālo kompetenču līmeņa paaugstināšanu un personas funkcionēšanas ierobežojuma pakāpes izvērtēšanu;
- Īstenot projekta Eiropas Reģionālās attīstības fonda projekts Nr. 2.2.1.1/19/I/004 „Invaliditātes ekspertīzes pakalpojumu kvalitātes uzlabošana” aktivitātes atbilstoši 2021.gada plānam;
- Nodrošināt jauna pakalpojuma “Atzinums pavadona pakalpojuma nepieciešamībai” izpildi;
- Veikt jaunā parauga invaliditātes apliecību izsniegšanu no 2021.gada 1.jūlija;
- Veicināt vienotu pieeju un izpratni par datu apstrādi un uzglabāšanu, nodrošinot darbinieku apmācību par fizisko personu datu apstrādi;
- Izstrādāt klientu apmierinātības aptaujas anketu un veikt Komisijas klientu apzināšanu par sniegtajiem pakalpojumiem;
- Īstenot pārmaiņu vadīšanu un veicināt darbinieku piederības apziņu Komisijai.

Bērni, kuriem pirmreizēji noteikta invaliditāte, sadalījumā pēc vecuma, dzimuma un izglītošanās statusa 2020.gadā Latvijā*

(dati 2020.gada decembrī, informācija sagatavota pēc Labklājības informācijas sistēmā (LabIS) uzkrātiem datiem)

Vecums invaliditātes noteikšanas brīdī (gadi)	Bērni kopā	tajā skaitā:		no tiem: māsās	
		zēni	meitenes	zēni	meitenes
Kopā	834	502	332	178	134
0	119	70	49	0	0
1	57	32	25	...	0
2	53	34	19	...	0
3	73	48	25
4	74	51	23	...	0
5	63	46	17	...	0
6	46	27	19	7	5
7	29	16	13	8	6
8	48	31	17	26	13
9	32	21	11	18	10
10	22	11	11	11	10
11	38	23	15	22	14
12	28	18	10	18	9
13	29	19	10	17	9
14	30	12	18	10	16
15	35	15	20	11	18
16	32	16	16	13	11
17	26	12	14	9	12

* Bērna izglītošanās statusu nosaka, pamatojoties uz bērna pārstāvja sniegto informāciju invaliditātes ekspertīzes brīdī. Vienam bērnam pārskata periodā var būt vairākas invaliditātes ekspertīzes un vecumi.

Uzskaitē esošās pilngadīgās personas ar invaliditāti sadalījumā pēc vecuma, dzimuma un nodarbinātības 2020.gada decembrī Latvijā*

(dati 2020.gada decembrī, informācija sagatavota pēc Labklājības informācijas sistēmā (LabiS) uzkrātiem datiem)

Vecums (gadi)	Pilngadīgie			tajā skaitā:			
	Kopā	ī.sk. strādājošie	ī.sk. nestrādājošie	vīrieši	ī.sk. strādājošie	sievietes	ī.sk. strādājošās
Kopā	193 154	51 337	141 817	90 058	24 502	103 096	26 835
18-29	7 608	2 375	5 233	4 352	1 347	3 256	1 028
30-39	12 099	4 794	7 305	6 932	2 717	5 167	2 077
40-49	20 160	8 376	11 784	10 886	4 048	9 274	4 328
50-59	41 148	17 485	23 663	20 475	7 893	20 673	9 592
60-65	37 906	12 338	25 568	18 059	5 590	19 847	6 748
>=66	74 233	5 969	68 264	29 354	2 907	44 879	3 062

* Vienai personai vienlaicīgi var būt vairākas invaliditātes grupas.

Pilngadīgās personas, kurām noteikta prognozējamā invaliditāte 2020.gadā Latvijā

(dati par 2019.gadu, informācija sagatavota pēc Labklājības informācijas sistēmā (LabiS) uzkrātiem datiem)

Vecums (gadi)	Pilngadīgie			tajā skaitā:			
	Kopā	vīrieši	sievietes	vīrieši	ī.sk. strādājošie	sievietes	ī.sk. strādājošās
Kopā	19	5	14	4	1	13	1
18-29	0	...	0	0	0
30-39	0	0	...	0	0
40-49	...	0	...	0	0	...	0
50-59	10	...	8	...	0	7	...
60-65	...	0	...	0	0	...	0
>=66	0	...	0

Uzskaitē esošo personu ar invaliditāti skaits sadalījumā pēc administratīvās teritorijas 2020.gada decembrī Latvijā*

(dati 2020.gada decembrī, informācija sagatavota pēc Labklājības informācijas sistēmā (LabIS) uzkrātiem datiem)

Pilsēta, novads	Personas ar invaliditāti kopā	tajā skaitā:		Strādājošie
		bērni	pilngadīgie	
Kopā	201 549	8 444	193 154	51 337
Daugavpils	8 901	345	8 556	1 714
Jelgava	6 361	248	6 115	1 732
Jēkabpils	2 372	97	2 277	564
Jūrmala	4 471	169	4 304	1 226
Liepāja	6 501	364	6 137	1 480
Rēzekne	4 375	159	4 216	1 150
Rīga	58 009	2 468	55 555	16 700
Valmiera	2 669	156	2 514	765
Ventspils	4 860	150	4 712	1 334
Aglonas novads	494	11	483	71
Aizkraukles novads	901	44	857	230
Aizputes novads	708	41	667	140
Aknīstes novads	462	11	451	82
Alojas novads	592	25	567	159
Alsungas novads	146	5	141	41
Alūksnes novads	1 691	55	1 636	376
Amatas novads	551	27	524	136
Apes novads	346	9	337	80
Auces novads	857	33	824	212
Ādažu novads	582	52	530	185
Babītes novads	617	39	578	182
Baldones novads	425	27	398	142
Baltinavas novads	181	3	178	37
Balvu novads	2 115	85	2 030	483
Bauskas novads	2 574	123	2 451	598
Beverīnas novads	323	12	312	93
Brocēnu novads	511	24	487	114
Burtnieku novads	822	41	781	219
Carnikavas novads	589	25	564	173
Cesvaines novads	271	5	266	72
Cēsu novads	1 829	76	1 754	571
Ciblas novads	375	13	363	92
Dagdas novads	690	30	660	89

Pilsēta, novads	Personas ar invaliditāti kopā	tajā skaitā:		Strādājošie
		bērni	pilngadīgie	
Daugavpils novads	2 547	86	2 462	345
Dobeles novads	2 256	84	2 172	581
Dundagas novads	605	13	592	133
Durbes novads	239	9	230	53
Engures novads	568	16	552	134
Ērgļu novads	370	12	359	85
Garkalnes novads	467	28	439	177
Grobiņas novads	886	28	858	153
Gulbenes novads	2 544	96	2 448	543
Iecavas novads	991	43	948	228
Ikšķiles novads	507	31	476	141
Ilūkstes novads	751	20	732	89
Inčukalna novads	756	37	719	231
Jaunjelgavas novads	624	18	606	144
Jaunpiebalgas novads	213	6	207	63
Jaunpils novads	187	10	177	31
Jelgavas novads	2 680	87	2 593	702
Jēkabpils novads	391	11	380	80
Kandavas novads	699	33	666	163
Kārsavas novads	895	30	865	199
Kocēnu novads	694	39	655	189
Kokneses novads	574	25	549	156
Krāslavas novads	1 734	58	1 676	297
Krimuldas novads	434	18	417	147
Krustpils novads	736	17	719	125
Kuldīgas novads	2 859	87	2 773	721
Ķeguma novads	416	19	397	108
Ķekavas novads	1 563	102	1 461	513
Lielvārdes novads	793	52	742	201
Limbažu novads	2 405	92	2 313	746
Līgatnes novads	391	13	378	133
Līvānu novads	1 633	60	1 574	335
Lubānas novads	342	12	330	97
Ludzas novads	1 818	39	1 780	410
Madonas novads	2 713	117	2 597	620
Mazsalacas novads	340	17	323	71
Mālpils novads	282	14	268	81
Mārupes novads	998	106	893	309

Pilsēta, novads	Personas ar invaliditāti kopā	tajā skaitā:		Strādājošie
		bērni	pilngadīgie	
Mērsraga novads	150	9	141	46
Naukšēnu novads	168	8	160	40
Neretās novads	521	10	511	77
Nīcas novads	244	12	232	49
Ogres novads	2 760	147	2 615	622
Olaines novads	1 840	112	1 730	546
Ozolnieku novads	842	45	797	267
Pārgaujas novads	443	18	425	128
Pāvilostas novads	222	5	217	45
Plaviņu novads	570	26	545	131
Preiļu novads	1 239	40	1 199	259
Priekules novads	630	38	592	109
Priekuļu novads	832	33	799	258
Raunas novads	350	18	332	86
Rēzeknes novads	3 575	122	3 454	759
Riebiņu novads	612	17	595	96
Rojas novads	369	12	357	102
Ropažu novads	871	16	855	178
Rucavas novads	160	6	155	26
Rugāju novads	328	14	314	64
Rundāles novads	358	21	338	67
Rūjienas novads	853	20	833	162
Salacgrīvas novads	924	22	902	278
Salas novads	362	9	353	89
Salaspils novads	1 821	81	1 740	548
Saldus novads	2 132	102	2 031	499
Saulkrastu novads	574	18	556	162
Sējas novads	175	8	167	53
Siguldas novads	1 274	87	1 188	413
Skrieveru novads	370	13	357	96
Skrundas novads	548	21	527	116
Smiltenes novads	1 299	67	1 232	404
Stopiņu novads	722	60	662	205
Strenču novads	450	13	437	99
Talsu novads	4 331	141	4 191	1 140
Tērvetes novads	323	14	309	73
Tukuma novads	2 638	155	2 483	674
Vaiņodes novads	308	13	295	69

Pilsēta, novads	Personas ar invaliditāti kopā	tajā skaitā:		Strādājošie
		bērni	pilngadīgie	
Valkas novads	961	35	927	189
Varakļānu novads	490	19	471	97
Vārkavas novads	215	6	209	28
Vecpiebalgas novads	470	19	451	116
Vecumnieku novads	664	35	629	151
Ventspils novads	1 214	39	1 176	316
Viesītes novads	449	27	422	101
Viļakas novads	801	30	771	137
Viļānu novads	848	36	812	173
Zilupes novads	473	16	457	108
Ārvalstis/Adrese nav norādīta	1 704	52	1 652	110

* Vienai personai pārskata periodā var būt vairākas invaliditātes ekspertīzes, invaliditātes grupas un vecumi. Šajā pielikumā atspoguļotie dati nav saīdināti ar VDEĀVK 2018.gada publiskā pārskata 3.pielikumā atspoguļotajiem datiem.